

23.11.2022

Ärende/10

§ 291

Gruppmotion av Centerns fullmäktige-grupp om att förbättra invånarnas möjligheter till att påverka i fråga om kvaliteten och trivseln vid boende

HEL 2022-004682 T 00 00 03

Beslut

Stadsfullmäktige betraktade gruppmotionen som slutbehandlad.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Tanja Sippola-Alho, stadssekreterare, telefon: 09 310 36154
tanja.sippola-alho(a)hel.fi

Bilagor

- 1 Ryhmäaloite 30.03.2022 Kolbe Laura Asukkaiden vaikutusmahdollisuuksien parantaminen asumisen laatuun ja viihtyisyyteen liittyen

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutsförslag

Beslutet stämmer överens med förslaget.

Föredragandens motiveringar

Centerns fullmäktige-grupp konstaterar i sin gruppmotion 30.3.2022 bland annat att det under de kommande åren byggs många nya bostadsområden i Helsingfors, och utförs kompletteringsbyggande. Nya byggnader är en investering som håller från generation till generation. Det är inte likgiltigt hur nya områden ser ut och hur kompletteringsbyggande respekterar arkitektoniska skikt i omgivningen. Arkitekturen och till exempel hur fungerande bottenplan bostäderna har inverkar avsevärt på hur de boende trivs i sitt hem, sin stadsdel och i Helsingfors.

Det är ofta svårt för stadsborna att i planläggningsskedet få reda på hurdana hus eller bostäder den aktuella planen möjliggör. Omfattande debatter har även förts om att nya bostäder är mörka och att de inte har tillräckligt med naturligt ljus. Många tvister avseende planläggning har handlat om hur ett framtida objekt tar hänsyn till relationen mellan den byggda kulturmiljön och rekreativmiljön i naturen.

Centerns fullmäktige-grupp föreslår att staden utreder möjligheterna till såväl att höra invånarna mer när man bygger bostadshus och områden som att höra deras åsikter om trivselen och arkitekturen i bostadsområdena. Gruppen hoppas att Helsingfors fördomsfritt skulle börja tänka på hur man bäst och interaktivt kan främja såväl stadsbildmässiga och -miljömässiga mål som trivselen i staden ur ett brett perspektiv på basis av invånarnas åsikter och respons samt internationella förebilder.

Gruppen efterlyser investeringar i till exempel ytmaterial på byggnader, detaljer på fasader och rentav i takkonstruktioner så att man skapar fler sådana harmoniska stadsmiljöer som respekterar ekologiska och historiska skikt i både stadskärnan och förorterna. Det finns exempel annorstädes i Norden och Tyskland där man har förstått vilka särdrag i gamla, historiska byggda miljöer som enligt folkets uppfattning gör dem både sköna, gröna, trivsamma och attraktiva. Målet borde vara att känna igen dessa ekologiska och kulturella särdrag i vår miljö och att möjliggöra dem när det byggs nytt.

Stadsmiljönämnden och nämnden för kultur och fritid har gett utlåtande i ärendet.

Stadsmiljönämnden svarar för planläggningen med att antingen självständigt godkänna planer eller ge stadsstyrelsen och vidare stadsfullmäktige förslag till ändringar. Nämnden godkänner också gatu-, trafik- och parkplaner. Nämndens miljö- och tillståndssektion svarar för stadens byggnadstillsyn, det vill säga att bevilja bland annat bygglov. Kultur- och fritidsnämnden svarar för kultur-, fritids-, idrotts- och ungdomsväsendet. Även stadsmuseet med ansvar för kulturarvet lyder under nämnden.

Synpunkter från stadsmiljönämnden

Nämnden framhäver att stadsborna, för att kunna delta, bör få veta om pågående planer och om sina möjligheter att delta. Stadsmiljösektorn är aktiv på sociala medier, och antalet följare på kanalerna har ökat kraftigt. Alla har även möjlighet att abonnera på Planvakten till sin e-post. Stadens webbplats förnyas för tillfället med hjälp av servicedesign så att den blir mer åskådlig och användarvänlig. I fråga om planläggning är man också på väg att ta fram nya webbsidor under temat Helsingfors i förändring (Muuttuva Helsinki), och möjligheter till deltagande ges också traditionellt genom annonsering i dagstidningar.

Samarbetet utvecklas också tillsammans med bland annat ungdomsrådet, äldrerådet och rådet för funktionsnedsatta samt organisationer med representation för invandrare, lättläst information ökas och planen för deltagande och bedömning enligt markanvändnings- och bygglagen förnyas. Man låter utföra en kommunikationsundersökning varje år.

Stadsplaneringssektorn samlar flest ställningstaganden i stadens tjänst
Säg din åsikt.

Sektorn ordnar också de populära tillfällena Nytt i Helsingfors där man även kan delta på nätet. En tillgänglig (textad) inspelning finns att tillgå under tre månader efter tillfället. År 2021 ordnades till exempel 12 sådana tillfällen och minst 3 250 stadsbor deltog då i dem och inspelningarna sågs nästan 13 500 gånger. Man har även för avsikt att utnyttja externa facilitatorer vid planläggningstillfällen och då blir metoderna för interaktivitet ännu mångsidigare.

Den allmänna kvaliteten i stadsstrukturen påverkas av otaliga faktorer, bland annat ekonomiska randvillkor, stadskulturens styrka och stadsstrukturens ålder. Helsingfors är i Finland i särklass som producent av högklassig ny stadsstruktur, men det finns även mycket att lära sig om bland annat internationella kontakter, vad gäller såväl planläggning som hela byggkedjan.

Även bottenplanen i bostäder kan i viss mån påverkas med planbestämmelser och dimensionering av byggnader, men deras kvalitet avgörs i praktiken först i byggnadsplaneringsskedet. För att vi ska kunna erbjuda stadsborna en så högklassig miljö som möjligt enligt alla indikatorer, bör man säkerställa att Helsingfors även framöver har en så god ekonomisk framgång som möjligt.

Synpunkter från kultur- och fritidsnämnden

Nämnden omnämner i sitt utlåtande att planering enligt markanvändnings- och bygglagen samt kommunens byggnadsordning tillhandahåller metoder för att påverka boendemiljön. Det har föreslagits ändringar till lagen och staden håller på med att förnya byggnadsordningen.

Dessutom påpekar nämnden att stadsmuseet fungerar som sakkunnig myndighet vid byggande, bland annat avseende faktorer som gäller stadsbilden, till exempel dimensioner och höjden av byggnader, men att det inte tar ställning till planeringen av bostäder. Bostädernas kvalitet påverkas av bland annat bostadens storlek, ljusförhållanden och funktionalitet. Vid planering av byggnader bör samarbetet mellan byggherren, planeraren och de boende utökas. För vissa objekt ges möjlighet i planeringsskedet att påverka de framtida bostäderna, och samarbetet mellan planeraren och användaren kan utökas, bland annat genom pilotprojekt som staden inleder.

Nämnden anser att bostadsplaneringen påverkas av politiska, ekonomiska och samhällseliga faktorer och motiv. Bostadsplaneringen kan styras med politiska beslut genom bestämmelser gällande till exempel bostadens minnistorlek och övriga egenskaper. Att öka transparen-

23.11.2022

Ärende/10

sen i processer ger boende och delaktiga bättre möjligheter att förstå aktörernas ställning och ansvar. Det är viktigt att informera om planläggning, byggprojekt och bostadsplanering och informationen bör ökas så att möjligheterna till delaktighet för stadsborna är klara och begripliga.

Samarbetet mellan planläggare, byggnadstillsynen och sektorerna är viktigt i stadens verksamhet. Kultur- och fritidssektorn är i färd med att utarbeta ett program för kulturmiljöer. Målet med programmet är att förbättra medvetenheten om kulturmiljöer inom stadens sektorer och bland invånarna. Programmet syftar till att hitta nya sätt att göra stadsborna delaktiga i olika skeden av planeringen. Man vill uppmuntra till självständig verksamhet i offentliga stadsrum och miljöer, genom bland annat följande åtgärder:

- Stadsmuseet utvecklar och utvidgar verksamheten Adoptera ett monument.
- Stadsmiljösektorn utvecklar en s.k. Placemaking-verksamhetsmodell som ger stadsborna lättillgängliga möjligheter till deltagande i samutveckling av platser.
- Metoderna för samarbete och nätverksbyggande mellan olika områden i staden utvecklas för att stärka medvetenheten om kulturmiljöerna och särdragen i områdena i samarbete med stadsmuseet, kulturcentren, stadslotsarna, Helka ry och lokala aktörer.

Stadens kulturcentrum kunde i framtiden ha en starkare roll än hittills i planeringen av områden och offentliga lokaler samt verksamheten i dem, och som lotsar för deltagande konst- och kulturnära arbete.

Kompletterande synpunkter av föredragande

Föredragande refererar till motionen och konstaterar att även bostädernas bottenplan, storlek, ljusförhållanden och funktionalitet samt möjligheterna att möblera dem är viktiga aspekter med tanke på trivsel. Dessa faktorer avgörs i sista hand i samband med bygglovet, men det är skäl att observera att det ska beviljas om villkoren i lagen uppfylls. Den allmänna trenden har gått mot att sträva efter att lösgöra sig från all ej-nödvändig reglering, vilket även har lett till att staden avstod från sin praxis om att fastställa krav på minimiytor för bostäder i detaljplaner. Eftersom stadens möjlighet att påverka bottenplanen i bostäder är relativt liten, kan ett gott samarbete mellan staden, byggherrar, forskare, övriga sakkunniga och de boende inte nog betonas.

23.11.2022

Ärende/10

Föredragande konstaterar också att stadens byggnadsordning, som just nu förnyas, uppskattas bli klar för att föredras för stadsstyrelsen och vidare för fullmäktige i början av 2023. Byggnadsordningen styr byggandet bland annat i fråga om detaljer som inte regleras i detaljplanen.

Enligt 30 kap. 12 § i förvaltningsstadgan ska svaret på en gruppmotion behandlas i stadsfullmäktige inom åtta månader från att motionen väckts.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Tanja Sippola-Alho, stadssekreterare, telefon: 09 310 36154
tanja.sippola-alho(a)hel.fi

Bilagor

- 1 Ryhmäaloite 30.03.2022 Kolbe Laura Asukkaiden vaikutusmahdollisuuksien parantaminen asumisen laatuun ja viihtyisyyteen liittyen

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutshistoria

Kaupunginhallitus 07.11.2022 § 757

HEL 2022-004682 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo ryhmäaloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Tanja Sippola-Alho, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36154
tanja.sippola-alho(a)hel.fi

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta 04.10.2022 § 168

HEL 2022-004682 T 00 00 03

Lausunto

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta antoi asiasta seuraavan lausunnon:

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta pitää asukkaiden vaikutusmahdollisuuksien parantamista asumisen laatuun ja viihtyisyyteen liittyen kannatettavana. Asukkaiden vaikutusmahdollisuuksia voidaan lisätä kaavoituksen ja suunnittelun eri vaiheissa.

Maankäyttö- ja rakennuslaki ohjaa rakentamista. Lain tavoitteena on järjestää alueiden käyttö ja rakentaminen niin, että siinä luodaan edellytykset hyvälle elinympäristölle. Tavoitteena on myös turvata jokaisen osallistumismahdollisuus asioiden valmisteluun, suunnittelun laatu ja vuorovaikutteisuus, asiantuntemuksen monipuolisuus sekä avoin tiedottaminen käsiteltävinä olevissa asioissa (§ 1). Lisäksi rakennuksen tulee soveltua rakennettuun ympäristöön ja maisemaan sekä täyttää kauneuden ja sopusuhtaisuuden vaatimukset (§ 117).

Uutta Kaavoitus- ja rakennuslakia valmistellaan. Ehdotus hallituksen esitykseksi kaavoitus- ja rakentamislainsäädännön lausuntokierroksella loppuvuonna 2021. Luonnos hallituksen esitykseksi rakentamislainsäädännön julkaistiin 11.4.2022. Uuden lain tavoitteina on mm. yksinkertaistaa rakentamisen lupakäytäntöjä ja helpottaa osallistumista ja vuorovaikutusta.

Asemakaavoitus

Asemakaavoitus ohjaa rakentamista ja muuta maankäyttöä paikallisten olosuhteiden, kaupunki- ja maisemakuvan, hyvän rakentamistavan, olemassa olevan rakennuskannan käytön edistämisen ja kaavan muun ohjaustavoitteen edellyttämällä tavalla (MRL § 50). Asemakaavoituksesta vastaa Helsingissä Kaupunkiympäristön toimiala.

Asemakaavassa määrätään mm. uudisrakennusten rakennusala, rakennusoikeus, rakennuksen sijainti tontilla ja rakennuksen korkeus. Lisäksi kaavassa voidaan antaa viihtyisyyteen liittyviä määräyksiä esim. julkisivumateriaaleista, pihojen suunnittelusta ja istutuksista.

Asemakaavojen muutoksissa Osallistumis- ja arviointisuunnitelma asetetaan julkisesti nähtäville, joissain tapauksissa myös asemakaavaluonnos ja myöhemmässä vaiheessa asemakaavaehdotus. Asukkaat ja osalliset voivat siten kommentoida suunnitelmia jo varhaisessa vaiheessa. Helsingillä on käytössään sähköinen ”Kerro kantasi” -palvelu, jossa kaupunkilaiset voivat kertoa mielipiteensä uusista asemakaavoista ja kaupunkisuunnitelmista. Kaupunkiympäristö järjestää myös vuorovaikutteisia asukastilaisuuksia, joissa kaavasunnitelmia esitellään.

Kommenteista laaditaan vuorovaikutusraportti asemakaavan lähtötiedoksi.

Kaupunginmuseo tarkastelee asemakaavoja kulttuuriympäristön asiantuntijana. Lausunnoissa kommentoidaan esim. uudisrakennusten soveltuvuutta olemassa olevaan rakennettuun ympäristöön ja kaupunkikuvaan. Lisäksi tarkastellaan mm. rakennusten massoitteita, korkeutta ja julkisivuja. Kaupunginmuseo ei ota kantaa uudisrakennusten asuntoihin.

Helsingissä on voimassa Rakennusjärjestys (2010), joka ohjaa suunnitelmalliseen ja sopivaan rakentamiseen sekä ottamaan huomioon paikalliset kulttuuri- ja luonnonarvot.

Rakennusjärjestyksen tarkastaminen on aloitettu alkuvuonna 2022. Helsingin kaupunginvaltuusto hyväksyi kokouksessaan 13.10.2021 uuden kaupunkistrategian ”Kasvun paikka” vuosiksi 2021–2025, jonka perusteella kaupunkiympäristön toimialalla tarkistaminen käynnistettiin.

Rakentaminen ja suunnittelu

Asuntojen laatuun vaikuttavat mm. asunnon koko, valoisuus ja toiminnallisuus. Rakennuksia suunniteltaessa tulee yhteistyötä rakennuttajan, suunnittelijan ja asukkaan välillä lisätä. Joissakin kohteissa on toteutettu mahdollisuus vaikuttaa tuleviin asuntoihin suunnitteluvaiheessa. Suunnittelun ja käyttäjän välistä yhteistyötä voidaan lisätä esim. kaupungin käynnistämällä pilottihankkeilla.

Asuntosuunnittelussa vaikuttavat poliittiset, taloudelliset ja yhteiskunnalliset tekijät ja motiivit. Poliittisilla päätöksillä voidaan ohjata asuntojen suunnittelua sääntelemällä esim. asunnon minimikokoa ja muita ominaisuuksia. Prosessien läpinäkyvyyden lisääminen helpottaa asukkaiden ja osallisten mahdollisuutta ymmärtää toimijoiden positiot ja vastuut.

Tiedottaminen kaavoituksesta, rakennushankkeista ja asuntosuunnittelusta on tärkeää ja sitä tulee lisätä niin, että osallisuuden mahdollisuudet ovat kaupunkilaisille selkeitä ja ymmärrettäviä.

Helsingin kulttuuriympäristöohjelma 2022

Helsingin kulttuuriympäristöohjelmassa korostetaan poikkihallinnollista yhteistyötä. Kaupungin eri palveluissa tehdään päivittäin suunnitelmia, jotka välillisesti tai välittömästi vaikuttavat rakennettuun ympäristöömme. Kaupunginmuseo alueellisena vastuumuseona ja Museovirasto ovat kulttuuriympäristön suojelun asiantuntijaviranomaisia. Kaupunkisuunnittelun, rakennusvalvonnan ja toimialojen tilapalveluiden työssä

rakennetun kulttuuriympäristön eri puolet näyttäytyvät. Asemakaavoitus on olennainen väline toisaalta rakennustehokkuuden määrittelylle toisaalta kulttuuriympäristöjen ja kaupunkivihreän suojelun huomioimiseksi. Kulttuuriympäristöohjelman yhtenä toimenpiteenä on vahvistaa työtapoja yhteistyön ja ymmärryksen lisäämiseksi kaupungin sisällä, jotta vaalittavat kulttuurihistorialliset ja maisemalliset arvot, suojelutavoitteet sekä mahdolliset selvitystarpeet otettaisiin suunnittelussa ja kehittämisessä mahdollisimman hyvin huomioon.

Kulttuuriympäristöohjelman tavoitteena on myös parantaa kaupungin toimialojen ja kaupunkilaisten kulttuuriympäristötietoisuutta. Ohjelmassa pyritään löytämään uudenlaisia tapoja kaupunkilaisten osallistamisessa suunnittelun eri vaiheisiin. Omaehtoista toimintaa julkisissa kaupunkitiloissa ja ympäristöissä halutaan kannustaa mm. seuraavin toimenpitein:

- Kaupunginmuseo kehittää ja laajentaa Adoptoi monumentti -toimintaa.
- Kaupunkiympäristö kehittää Placemaking -toimintamallia, joka tarjoaa matalan kynnyksen osallisuusmahdollisuuksia kaupunkilaisille paikkojen yhteiskehittämiselle.
- Alueellisen yhteistyön ja verkostoitumisen tapoja kehitetään kulttuuriympäristötietoisuuden ja alueiden ominaispiirteiden vahvistamiseksi yhteistyössä kaupunginmuseon, kulttuurikeskusten, stadiluotsien, Helka ry:n ja paikallisten toimijoiden kanssa.

Myös brändin rakentamisen näkökulmasta Helsingin omaleimaisten kaupunginosien kulttuuri- ja luontovirkistysympäristöjen jatkuva kehittäminen sekä niiden esiin tuominen yhteistyössä kaupunkilaisten, yritysten ja yhteisöjen kanssa on tärkeää.

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialalla on käynnissä useita sisäisiä ja ulkoisia prosesseja, joiden tavoitteena on kaupunkilaisten osallistamisen lisääminen kaupunkisuunnittelun eri vaiheissa. Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala kehittää uudenlaisia tapoja kaupunkilaisten osallisuuden lisäämiseksi myös kulttuuriympäristöjen viihtyvyyden ja asukkaiden omaehtoisen toiminnan lisäämiseksi. Alueellisilla kulttuurikeskuksilla voisi olla jatkossa nykyistä vahvempi rooli alueiden ja julkisten tilojen suunnittelussa, toimien alueellisena alustana ja luotsina taide- ja kulttuurilähtöiselle osallistavalle työlle.

13.09.2022 Pöydälle

Esittelijä

vs. kulttuurin ja vapaa-ajan toimialajohtaja
Laura Aalto

23.11.2022

Ärende/10

Lisätiedot

Sanna Granbacka, tutkija, puhelin: 09 310 27989
sanna.granbacka(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunta 06.09.2022 § 459

HEL 2022-004682 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta päätti antaa lausunnon kaupunginhallitukselle:

Aloite koskee kaupunkiympäristön toimialan mahdollisuuksia laajentaa asukasvuorovaikutusta ja osallistumismahdollisuuksia, ja toisaalta aloite koskee kaupunkirakenteen yleistä laatutasoa.

Osallistumisen edellytyksenä on, että kaupunkilaiset saavat kuulla käynnissä olevista suunnitelmista ja hankkeista ja osallistumismahdollisuuksistaan niihin. Kaupunkiympäristön toimiala on aktiivinen sosiaalisessa mediassa ja kanavien seuraajamäärät ovat kasvaneet voimakkaasti. Sosiaalisen median lisäksi osallistumismahdollisuuksista viestitään monikanavaisesti ja ajankohtaisia osallistumismahdollisuuksia voi seurata muun muassa viikoittain ilmestyvän ja sähköpostiin tilattavan Suunnitelmavahti-palvelun avulla.

Helsingin kaupungilla on käynnissä verkkosivu-uudistus, jossa palvelumuotoilua hyväksi käyttäen sivut uudistuvat entistä selkeämmiksi ja käyttäjäystävällisemmiksi. Kaavoituksen osalta on valmisteilla uudet nettisivut osana Muuttuva kaupunki -kokonaisuutta. Kaavoitukseen liittyvistä osallistumismahdollisuuksista julkaistaan lisäksi ilmoitukset perinteisissä sanomalehdissä.

Kaupunkiympäristön toimiala tekee yhteistyötä laajasti eri järjestöjen kanssa kehittääkseen viestintää ja vuorovaikutusta. Erityisesti maahan muuttaneiden järjestöt ovat toivoneet selkeän kielen käyttöä kieliversioiden sijaan. Toimiala on julkaissut selkokiehisen infovideon ”Osallistu Helsingin suunnitteluun!”. Siinä kerrotaan selkokielellä ja eri kulttuurit huomioiden miten voi osallistua kaupungin kehittämiseen palautteen antamisesta laajempaan osallisuuteen saakka. Olemme myös tarjonneet henkilöstölle selkeän kielen koulutusta. Vuonna 2022 olemme työstäneet selkeämpää kaavahankkeen alkamisesta kertovaa kaupunkilaisille lähetettävää infoa, osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa. Työ on vielä kesken, mutta uudistetun osallistumis- ja arviointisuunnitelmapohjan avulla kaavahankkeista kerrotaan kiinnostavammin, lukijaystävällisemmässä järjestyksessä asioita esiin tuoden, selkeällä kielellä ja kuvitusta laajemmin hyödyntäen. Työhön on osallistunut kaupunkilaisraja-

pinnassa toimivaa henkilöstöä ja tulemme tekemään yhteistyötä myös kaupungin vaikuttajatoimielimien, kuten vanhus-, vammais- ja nuorisoneuvostojen kanssa.

Kaavoituksessa käytetään monipuolisia osallistumisen menetelmiä, jotta erilaiset kaupunkilaiset löytävät itselleen omassa elämäntilanteessaan sopivan tavan osallistua. Vuosittain tehtävän viestintätutkimuksen pohjalta tiedetään, että kaupunkilaiset toivovat erityisesti verkko-osallistumista. Lukuisten verkkotilaisuuksien lisäksi toimiala avaa vuosittain eniten verkkokommentointeja kaupungin Kerrokantasi-palvelussa.

Toimialan järjestämät Uutta Helsinkiä -tilaisuudet kokoavat yhteen suurpiirin suunnitelmat ja hankkeet ja asukkaat saavat paremman kokonaiskuvan koko alueen kehittämisestä. Isompia Uutta Helsinkiä -tilaisuuksia voidaan markkinoida näkyvästi, jolloin tavoitetaan myös sellaisia kaupunkilaisia, jotka eivät ole aikaisemmin osallistuneet kaupunkiympäristön tilaisuuksiin. Osallistumisen kynnystä pyritään madaltamaan kiinnittämällä huomiota muun muassa kiinnostavaan ja selkeään viestintään ja tilaisuuden saavutettavuuteen.

Verkkoon siirtyneet Uutta Helsinkiä -tilaisuudet ovat mahdollistaneet entistä laajemman kaupunkilaisten joukon osallistumisen, iltoja voi seurata omalta kotisohvalta ja lisäksi tallenne on vapaasti katsottavissa tilaisuuden jälkeen kolmen kuukauden ajan saavutettavaksi tekstitettyinä. Tilaisuuksista saatu palaute on ollut positiivista ja osallistuminen on koettu helpoksi. Monet ovat tuoneet esiin, että verkkotilaisuuksiin on helppompaa osallistua kuin läsnäolotilaisuuksiin ja että ne ovat yhdenvertaisempia. Verkkotilaisuuksissa on ollut parhaimmillaan yli 500 samanaikaista osallistujaa. Tilaisuuksien tallenteita on katsottu moninkertaiset määrät. Esimerkiksi vuonna 2021 tilaisuuksia järjestettiin 12, niihin osallistui vähintään 3 250 kaupunkilaista ja tallenteita katsottiin lähes 13 500 kertaa.

Uutta Helsinkiä -tilaisuuksien lisäksi asemakaavahankkeissa järjestetään hankekohtaisia tilaisuuksia, nykyisin usein verkossa. Kaupunkilaisten kiinnostus tulevaisuuden kaupunkia kohtaan on suurta ja olemme hankkineet verkkotilaisuuksien järjestämiseen ulkopuolista apua, jotta tilaisuuksia voidaan järjestää nykyistä enemmän. Syksyllä 2022 käynnistyvät kaavatilaisuudet, joissa ulkopuolinen fasilitaattori koordinoi ja vetää 2–3 kaavahankkeen verkkotilaisuudet kuukausittain monipuolisia vuorovaikutuksen menetelmiä käyttäen. Tällöin suunnittelusta vastaava arkkitehti voi keskittyä vuorovaikutukseen ja keskusteluun. Illoista kerätään palautetta ja arvioimme miten ne vastaavat kaupunkilaisten toiveita.

Kaupungilla on käytettävissä kerrokantasi-hel.fi -kommentointipalvelu, jota käytetään kaupunkisuunnittelussa ja kaavoituksessa aktiivisesti. Usein palveluun laitetaan kyselyitä, joissa tietyille alueelle on tehty erilaisia suunnitelmavaihtoehtoja. Niiden pohjalta kommentoijien on helppompaa hahmottaa millainen alue voisi tulevaisuudessa olla ja arvioida mitä hyvää tai kehitettävää kussakin vaihtoehtodossaan on. Toimialalla oli palvelussa vuonna 2021 30 suunnitelmaa kommentoitavana, vuonna 2020 kommentointeja oli noin 40 ja vuonna 2019 niitä oli noin 30. Kommentoinneista iso osa koski kaavoitusta, toki myös luonto- ja puistoalueiden kehittämistä, liikennesuunnittelua ja palvelutiloja kuten uusia kouluja koskevia kyselyitä oli. Kommentoinneista laaditaan aina yhteenvedot, jotka liitetään osaksi päätöksentekoa vuorovaikutusraporttiin.

Toimiala kehittää jatkuvasti osallistumisen menetelmiä ja arvioi vaikuttavuutta. Mm. nuorten muita heikompi osallistuminen kaavoituksesta käytävään keskusteluun on tunnistettu. Osallisuuden edistäminen vaatii kuitenkin jatkuvaa huomiota ja kehittämistä mm. erilaisten kokeilujen avulla.

Kaupunkirakenteen yleiseen laatuun vaikuttavat lukuisat tekijät, mm. taloudelliset reunaehdot, kaupunkikulttuurin vahvuus ja kaupunkirakenteen ikä. Helsinki on korkealaatuisen uuden kaupunkirakenteen toteuttajana Suomessa omaa luokkaansa. Kuitenkin, mikäli yleistä laatua verrataan keskeisiin eurooppalaisiin pääkaupunkeihin, voidaan katsoa, että tavoitetaso on näissä historiallisissa miljoonakaupungeissa esimerkillisen korkealla ja niistä meillä on siten paljon opittavaa koko rakentamisen ketjun osalta.

Kaavoituksella voidaan ratkaista rakennusten sopeutumista ympäristöönsä. Kulttuuriarvot ovat lähtökohtana kaikessa kaavoituksessa. Kaavoituksella ratkaistaan myös tonttien käyttötarkoitusta kaupunkirakenteen monipuolisuuden ja kiinnostavuudenkin näkökulmasta, rakennusten massoittelemista, sijaintia tonteilla, julkisen tilan määrää ja käyttötarkoitusta. Massoittelemalla ja kaavamääräyksillä voidaan jossain määrin vaikuttaa myös asuntopohjiin, mutta käytännössä niiden laatu ratkaistaan vasta rakennussuunnitteluvaiheissa. Jotta pystyisimme tarjoamaan kaupunkilaisille kaikilla mittareilla mahdollisimman korkeatasoista ympäristöä, tulee varmistaa, että Helsinki on myös taloudellisesti mahdollisimman menestyvä tulevaisuudessa.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Tuomas Hakala, yksikön päällikkö, puhelin: 310 37205

23.11.2022

Ärende/10

tuomas.hakala(a)hel.fi